

Test Booklet No.

प्रश्नपत्रिका क्र.

M

Paper-III

PHILOSOPHY

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--

(In figures as in Admit Card)

1. (Signature)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

AUG-12315

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 150

Number of Pages in this Booklet : 40

Number of Questions in this Booklet : 75

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of 75 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- Your responses to the items are to be indicated in the OMR Sheet given inside the Booklet only. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणास दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत 75 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्यांना प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळी वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळ्या करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खुण केलेली आढळून आल्यास अथवा भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमागाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांना परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

AUG-12315-III

PHILOSOPHY**Paper III****दर्शनशास्त्र****प्रश्नपत्रिका III****Time Allowed : 2½ Hours]****[Maximum Marks : 150**

Note : This paper contains **Seventy Five (75)** multiple choice questions. Each question carries **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पचहत्तर (75)** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

<p>1. The correct sequence of Brahmāvihāras according to Buddhism is :</p> <p>(A) Upekṣā, Maitri, Muditā, Karūṇā</p> <p>(B) Upekṣā, Maitri, Karūṇā Muditā</p> <p>(C) Maitri, Karūṇā, Muditā, Upekṣā</p> <p>(D) Maitri, Muditā, Karūṇā, Upekṣā</p> <p>2. According to Russell :</p> <p>(A) All relations are external</p> <p>(B) All relations are internal</p> <p>(C) Internal-external division is not applicable to relations</p> <p>(D) Relations are both, internal and external</p>	<p>1. बौद्ध मतानुसार ब्रह्मविहारांचा अचूक क्रम आहे :</p> <p>(A) उपेक्षा, मैत्री, मुदिता, करुणा</p> <p>(B) उपेक्षा, मैत्री, करुणा, मुदिता</p> <p>(C) मैत्री, करुणा, मुदिता, उपेक्षा</p> <p>(D) मैत्री, मुदिता, करुणा, उपेक्षा</p> <p>2. रसेलच्या मतानुसार :</p> <p>(A) सर्व संबंध बाह्य असतात</p> <p>(B) सर्व संबंध आंतरिक असतात</p> <p>(C) आंतरिक-बाह्य असा भेद संबंधांना लागू होत नाही.</p> <p>(D) संबंध हे आंतरिक आणि बाह्य, दोन्ही प्रकारचे असतात.</p>
--	---

3. Lokasaṁgraha according to the Gītā means :

- (A) Organizing people
- (B) Trying to attain better world after death
- (C) Satisfying desires of the people
- (D) Behaving the way one expects people to behave

4. How many truth-possibilities/rows will be there in the truth table of :

$$[(p \supset q) \cdot (q \supset r)] \supset (p \supset r)$$

- (A) 4
- (B) 6
- (C) 12
- (D) 8

3. गीतेनुसार लोकसंग्रह म्हणजे :

- (A) लोकांना संघटित करणे
- (B) मरणोत्तर अधिक चांगला परलोक मिळविण्याचा प्रयत्न करणे
- (C) लोकांच्या इच्छा पूर्ण करणे
- (D) लोकांनी जसे वागावे अशी आपली अपेक्षा असते, तसे वागणे

4. $[(p \supset q) \cdot (q \supset r)] \supset (p \supset r)$ या विधानबंधाच्या सत्यता-कोष्टकामध्ये किती सत्यता संभावना/ओळी असतील ?

- (A) 4
- (B) 6
- (C) 12
- (D) 8

5. The theory of meaning is a theory of use according to :

- (A) Bertrand Russell
- (B) Wittgenstein
- (C) Dummett
- (D) Strawson

6. The best ās'rama for pursuing all the three puruṣarthas viz., Artha, Kāma and Dharma, was supposed to be :

- (A) Brahmacharya
- (B) Gṛhastha
- (C) Vānaprastha
- (D) Samnyāsa

5. यांच्या मते अर्थविषयक उपपत्ती ही वापर-उपपत्ती असते :

- (A) बर्ट्रँड रसेल
- (B) विट्गेन्स्टाईन्
- (C) डमेट
- (D) स्ट्रॉसन

6. अर्थ, काम आणि धर्म या तीन ही पुरुषार्थांची साधना करण्यासाठी सर्वोत्कृष्ट आश्रम हा मानला जातो :

- (A) ब्रह्मचर्य
- (B) गृहस्थ
- (C) वानप्रस्थ
- (D) संन्यास

7. According to Frege, the reference of a sentence is :

- (A) Objective
- (B) Mental
- (C) Spiritual
- (D) Subjective

8. Identify the form of the following argument :

$$(E \supset N) \cdot (\sim L \supset \sim K)$$

$$\sim N \vee K \quad / \therefore \sim E \vee L$$

- (A) Modus Tollens (M.T.)
- (B) Constructive Dilemma (C.D.)
- (C) Destructive Dilemma (D.D.)
- (D) Disjunctive Syllogism (D.S.)

7. फ्रेगेच्या मतानुसार, वाक्याचे दर्शक :

- (A) वस्तुनिष्ठ
- (B) मानसिक
- (C) आध्यात्मिक
- (D) व्यक्तीनिष्ठ

8. पुढील युक्तिवादाचा आकार ओळखा :

$$(E \supset N) \cdot (\sim L \supset \sim K)$$

$$\sim N \vee K \quad / \therefore \sim E \vee L$$

- (A) निषेधक विधी (M.T.)
- (B) विधायक उभयापत्ती (C.D.)
- (C) निषेधक उभयापत्ती (D.D.)
- (D) वैकल्पिक संवाक्य (D.S.)

9. In their versions of hermeneutics Gadamer and Habermas differed on the role of :

- (A) Application
- (B) Critique
- (C) Universality
- (D) Historicity

10. At practical level, Advaita-Vedāntians accept the following number of pramāṇas :

- (A) Three
- (B) Four
- (C) Five
- (D) Six

9. गॅडामर व हेबरमास हे त्यांच्या अर्थ विवरण शास्त्राच्या आवृत्तीमध्ये या बाबतीत वेगळे पडतात :

- (A) उपयोजितता
- (B) टीकात्मकता
- (C) सार्वत्रिकता
- (D) ऐतिहासिकता

10. व्यावहारिक पातळीवर अद्वैतवेदांत्यांनी स्वीकारलेल्या प्रमाणांची संख्या आहे :

- (A) तीन
- (B) चार
- (C) पाच
- (D) सहा

11. Who upheld the view that logical and mathematical propositions have the same status as empirical ones ?

- (A) Kant
- (B) Mill
- (C) Hegel
- (D) Ayer

12. According to the R̥ṇa theory we are indebted by birth, to the following :

- (A) God, parents and neighbours
- (B) Gods, ancestors and teachers
- (C) God, parents and society
- (D) Gods, nature and living beings

11. तार्किकीय आणि गणितीय विधानाचा दर्जा अनुभवनिष्ठ विधानांसारखाच असतो असे मत कोणी मांडले ?

- (A) कान्ट
- (B) मिल
- (C) हेगेल
- (D) एअर

12. ऋणसिद्धांतानुसार आपण जन्मतःच यांचे ऋणी असतो :

- (A) ईश्वर, पालक आणि शेजारी
- (B) देव, पितर आणि गुरु
- (C) ईश्वर, पालक आणि समाज
- (D) देव, निसर्ग आणि सजीव

13. An expression that contains an individual variable and becomes a proposition when an individual constant is substituted for individual variable is known as :

- (A) Proposition
- (B) Propositional function
- (C) Universal proposition
- (D) General proposition

14. When one perceives a table and has cognition of the form, "This is a table", it is according to Buddhists a case of :

- (A) Pratyakṣa Pramāṇa
- (B) Anumāna Pramāṇa
- (C) Sabda Pramāṇa
- (D) Vikalp

13. ज्या पदावलीत एक व्यक्तिचर असून त्या व्यक्तिचराच्या ऐवजी व्यक्तिअचर घातले असता ती पदावली विधान होते अशा पदावलीसअसे म्हणतात.

- (A) विधान
- (B) विधान फलन
- (C) सर्ववाची विधान
- (D) सामान्य विधान

14. जेव्हा एखादी व्यक्ती टेबल पाहते आणि तिला "हे टेबल आहे" अशा आकाराची जाणीव होते, तेव्हा बौद्धांच्या मते ही जाणीव यांचे उदाहरण असते :

- (A) प्रत्यक्ष प्रमाण
- (B) अनुमान प्रमाण
- (C) शब्द प्रमाण
- (D) विकल्प

15. 'The view that women have a different voice' is upheld by :

- (A) Wollstonecraft
- (B) Simone de Beauvoir
- (C) Okin
- (D) Gilligan

16. According to Austin, performatives can be judged as :

- (A) Valid and invalid
- (B) True and false
- (C) Possible and impossible
- (D) Happy and unhappy

15. स्त्रियांना 'वेगळा आवाज' असतो हे मत यांनी मांडले :

- (A) वोल्स्टोनक्राफ्ट
- (B) साईमन द बवुआर
- (C) ओकिन
- (D) गिलीगन

16. ऑस्टिनच्या मते, क्रियात्मके या प्रकारे मूल्यांकित करता येतील :

- (A) युक्त आणि अयुक्त
- (B) सत्य आणि असत्य
- (C) शक्य आणि अशक्य
- (D) समाधानकारक आणि असमाधानकारक

17. The distinction between propositional knowledge and know-how is made by :

- (A) Ryle
- (B) Russell
- (C) Carnap
- (D) Ayer

18. The notion of intentionality was propounded by :

- (A) Sartre
- (B) Schütz
- (C) Heidegger
- (D) Brentano

17. विधानीय ज्ञान आणि कौशल्यात्मक ज्ञान यातील फरक यांनी केला :

- (A) राईल
- (B) रसेल
- (C) कारनॅप
- (D) एअर

18. सविषयकतेच्या कमानाची संकल्पना यांनी मांडली :

- (A) सार्त्र
- (B) शूट्झ
- (C) हायडेगर
- (D) ब्रेन्टनो

19. For Gadamer, the fusion of horizons
of interpretation and object is :

- (A) reference
- (B) meaning
- (C) cognition
- (D) method

20. Quine believes that justification
applies to :

- (A) Individual sentence
- (B) Atomic sentences
- (C) Sets of sentences
- (D) Logic of sentences

19. गॅडमरच्या मते अर्थविवरण आणि विषय यांच्या
क्षितिजांचे विलयन म्हणजे :

- (A) संदर्भ
- (B) अर्थ
- (C) ज्ञान
- (D) पद्धती

20. क्वॉईनच्या मते समर्थन यास लागू होते :

- (A) एकटे वाक्य
- (B) आण्विक वाक्य
- (C) वाक्यांचा संच
- (D) वाक्यांचे तर्कशास्त्र

21. According to christianity, love of God is :

- (A) Agape
- (B) Eros
- (C) Motherly love
- (D) Fatherly love

22. "One feature of Justice as fairness is to think of the parties in the initial situation as rational and mutually disinterested." This can be attributed to :

- (A) Rawls
- (B) Nussbaum
- (C) Kant
- (D) Dworkin

21. ख्रिश्चन धर्मानुसार ईश्वराचे प्रेम म्हणजे :

- (A) अँगपे
- (B) ईरॉस
- (C) मातृप्रेम
- (D) पितृप्रेम

22. प्रारंभिक परिस्थितीत सहभागी असलेल्या व्यक्तींना बुद्धिनिष्ठ व परस्पर अ-लाभार्थी मानणे हे 'न्याय म्हणजे रास्तता' याचे एक लक्षण आहे. हे मत यांनी मांडले :

- (A) रॉल्स
- (B) नुसबॉम
- (C) कांट
- (D) ड्वॉर्किन

23. According to Naiyāyikas word-meaning relation is determined :

- (A) only by divine convention
- (B) only by human convention
- (C) in some cases by divine convention, in some cases by human convention
- (D) by no conventions, as the relation is eternal

24. Which of the following does Descartes know with certainty at first ?

- (A) The phenomenal self
- (B) The divine self
- (C) The thinking self
- (D) The material self

23. नैयायिकांच्या मते शब्द व अर्थ यांच्यातील संबंध

ठरवला जातो :

- (A) फक्त दैवी संकेताने
- (B) फक्त मानवी संकेताने
- (C) काही बाबतीत दैवी संकेताने तर काही बाबतीत मानवी संकेताने
- (D) कसल्याही संकेताने नव्हे, कारण तो संबंध शाश्वत असतो.

24. देकार्तला प्रथमतः कशाचे खात्रीलायक ज्ञान होते ?

- (A) व्यावहारिक स्व
- (B) दैवी स्व
- (C) विचार करणारा स्व
- (D) भौतिक स्व

25. Which one of the following relation between two propositions in modern predicate logic stands ?

- (A) Contradictory
- (B) Contrary
- (C) Sub-contrary
- (D) Subalternation

26. According to Abhihitānvayavāda :

- (A) First sentence meaning is grasped, then word meaning
- (B) First word meaning is grasped, then sentence meaning
- (C) Both are grasped simultaneously
- (D) Both are grasped in an irregular sequence

25. दोन विधानांत असलेला पुढीलपैकी कोणता संबंध आधुनिक विधेय तर्कशास्त्रात स्वीकारता येतो ?

- (A) व्याघात
- (B) विरोध
- (C) उप-विरोध
- (D) उपाश्रित

26. अभिहितान्वयवादानुसार :

- (A) प्रथम वाक्यार्थाचे ग्रहण केले जाते, मग शब्दार्थाचे.
- (B) प्रथम शब्दार्थाचे ग्रहण केले जाते, मग वाक्यार्थाचे.
- (C) दोन्हींचेही ग्रहण एकाच वेळी होते.
- (D) दोन्हींचेही ग्रहण अनिश्चितक्रमाने होते.

27. The category of Sāmānya resides in :

- (A) Dravya, Karma and Vis'eṣa
- (B) Dravya, Guṇa and Abhāva
- (C) Dravya, Guṇa and Samavāya
- (D) Dravya, Guṇa and Karma

28. Compound propositions are :

- (A) Never truth-functional
- (B) Always truth-functional
- (C) Either truth-functional or non-truth-functional
- (D) Neutral

27. सामान्य हा पदार्थ कशामध्ये वास करते :

- (A) द्रव्य, कर्म व विशेष
- (B) द्रव्य, गुण व अभाव
- (C) द्रव्य, गुण व समवाय
- (D) द्रव्य, गुण व कर्म

28. मिश्र विधाने ही :

- (A) कधीही सत्यता-फलनात्मक नसतात
- (B) नेहमीच सत्यता-फलनात्मक असतात
- (C) एकतर ती सत्यता-फलनात्मक असतात किंवा न-सत्यता-फलनात्मक असतात
- (D) तटस्थ असतात

29. Like the deterrence theory, the rehabilitative approach to punishment is :

- (A) Oriented to the past
- (B) Oriented to the present
- (C) Oriented to the future
- (D) Oriented to decent

30. According to Jaina darshana, Triratna consists of the following :

- (A) Samyak buddhi, Samyak bhāva, Samyak caritra
- (B) Samyak dṛiṣṭi, Samyak jñāsa, Samyak karma
- (C) Samyak dars'ana, Samyak jñāna, Samyak caritra
- (D) Samyak dars'ana, Samyak karma, Samyak caritra

29. प्रतिबंधात्मक उपपत्तीप्रमाणेच, शिक्षेबद्दलचा पुनर्वसनात्मक दृष्टिकोन :

- (A) भूतकाळाकडे झुकलेला असतो
- (B) वर्तमानाशी निगडित असतो.
- (C) भविष्यकाळाकडे झुकलेला असतो.
- (D) गुणवत्तेशी निगडित असतो

30. जैनदर्शनानुसार त्रिरत्नांमध्ये समावेश होतो :

- (A) सम्यक् बुद्धि, सम्यक् भाव, सम्यक् चरित्र
- (B) सम्यक् दृष्टि, सम्यक् जिज्ञासा, सम्यक् कर्म
- (C) सम्यक् दर्शन, सम्यक् ज्ञान, सम्यक् चरित्र
- (D) सम्यक् दर्शन, सम्यक् कर्म, सम्यक् चरित्र

31. Bhāṭṭa mīmāṃsā accepts the following theory of error :

- (A) Asatkhyāti
- (B) Viparitakhyāti
- (C) Anyathākhyāti
- (D) Akhyāti

32. The total number of vows prescribed by Gandhiji for Satyāgrahi are :

- (A) Five
- (B) Nine
- (C) Eleven
- (D) Twenty one

31. भट्टमीमांसा प्रमादविषयक खालील सिद्धांत स्वीकारते :

- (A) असत्ख्याति
- (B) विपरितख्याति
- (C) अन्यथाख्याति
- (D) अख्याति

32. गांधीजींनी सत्याग्रहींनी घेण्यासाठी एकूण व्रते सांगितली आहेत :

- (A) पाच
- (B) नऊ
- (C) अकरा
- (D) एकवीस

33. Scepticism about whether the future resembles the past is a part of :

- (A) The hypothetico-deductive method
- (B) The problem of induction
- (C) Cartesian scepticism
- (D) Pyrrhonian scepticism

34. "The job of ethical language is 'to express feelings' in the sense of arousing feeling and to stimulate action." This view is held by :

- (A) Moore
- (B) Hare
- (C) Ayer
- (D) Stevenson

33. भविष्यकाळ भूतकाळासदृश असेल का याविषयीचा संशयवाद हा याचा भाग आहे :

- (A) अभ्युपगम-निगामी पद्धती
- (B) विगमनाची समस्या
- (C) कार्तीय संशयवाद
- (D) पिरोचा संशयवाद

34. "भावनांचे उद्दिपन आणि कृतिंना प्रेरित करणे याकरीता भावनाभिव्यक्ती करण्याचे कार्य नीतिशास्त्रीय भाषा करते." हा दृष्टीकोन यांचा आहे :

- (A) मूर
- (B) हेयर
- (C) एअर
- (D) स्टीव्हेंसन

35. Which of the following is *not* correct with reference to Gandhiji ?

- (A) In its negative form Ahimsā means physical and mental non-injury to any being
- (B) In its positive form, it means largest love, love for enemy
- (C) The follower of Ahimsā should be neutral towards his enemy
- (D) Ahimsā consists of truth and fearlessness

36. From Mill's utilitarian point of view, what matters is not the agent's personal happiness but :

- (A) Whether the action promotes perfection
- (B) Whether the action promotes pleasure
- (C) Whether the action minimizes pain
- (D) Whether the action promotes the greatest happiness of greatest number

35. गांधीजींच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणते विधान सत्य नाही ?

- (A) अहिंसेच्या नकारात्मक अर्थ आहे कोणत्याही जीवाला शारीरिक किंवा मानसिक हिंसा न करणे.
- (B) अहिंसेचा भावात्मक अर्थ आहे, व्यापक प्रेम, शत्रूविषयी प्रेम.
- (C) अहिंसेचे पालन करण्याऱ्याने त्याच्या शत्रूशी तटस्थपणे वागावे
- (D) अहिंसेत सत्य आणि निर्भयता समाविष्ट आहे.

36. मिलच्या उपयुक्ततावादानुसार व्यक्तीचा आनंद इतका महत्त्वाचा नसून हे महत्त्वाचे आहे की :

- (A) कृती परिपूर्णता देते
- (B) कृती सुखदायी आहे
- (C) कृती दुःख कमी करते
- (D) कृती जास्तीत जास्त लोकांचे जास्तीत जास्त आनंद निर्माण करते

37. Which of the following is a formulation of Kant's categorical imperative ?

- (A) Mean between extremes
- (B) Humanity as an end-in-itself
- (C) The highest good
- (D) Divine good

38. "The various excellences of character are each intermediate between two vices, one of excess and the other deficiency." This statement can be attributed to :

- (A) Parmenides
- (B) Socrates
- (C) Plato
- (D) Aristotle

37. खालीलपैकी कोणते कांटच्या निरुपाधिक आदेशाचे सूत्र आहे ?

- (A) अतिरेकाचा मध्य
- (B) स्वतः साध्यच्या रूपात मानवता
- (C) परमोच्च शुभ
- (D) दैवी शुभ

38. "चारित्र्याच्या विविध उत्कृष्टता म्हणजे अतिरेक आणि न्यूनता या दोन दुर्गुणामधील मध्य गाठणे" हे विधान खरे आहे पुढीलच्या बाबतीत :

- (A) पार्मेनाइडिस
- (B) सॉक्रेटिस
- (C) प्लेटो
- (D) अ‍ॅरिस्टॉटल

39. One of the journals in which
Gandhiji expresses his thoughts
is :

- (A) Mūkanāyaka
- (B) Harijan
- (C) Hindustan Times
- (D) Young Bharatiya

40. Pramāṇa is defined by Buddhism
as :

- (A) Karaṇa of Pramā
- (B) Yathārtha anubhava
- (C) Sva-para-vyavasāyi-jñāna
- (D) Avisamvādī-jñāna

39. गांधीजी ज्या नियतकालिकांतून आपले विचार
व्यक्त करीत असत, त्यापैकी एक नियतकालिक
आहे :

- (A) मूकनायक
- (B) हरिजन
- (C) हिन्दुस्तान टाइम्स
- (D) यंग भारतीय

40. बौद्धदर्शनानुसार प्रमाणाचे लक्षण असे केले
जाते :

- (A) प्रमेचे कारण
- (B) यथार्थ अनुभव
- (C) स्व-पर-व्यवसायि-ज्ञान
- (D) अविसंवादि ज्ञान

41. Phenomenalism is the view that physical objects are :

- (A) Metaphysical constructions of sense data
- (B) Spiritual constructions of sense data
- (C) Logical constructions of sense data
- (D) Physical constructions of sense data

42. If hetu exists only in pakṣa (the case to be proved), neither in sapakṣa (similar cases), nor in vipakṣa (dissimilar cases), the following hetvābhāsa is committed :

- (A) Sādharāṇa-anaikāntika
- (B) Asādharāṇa-anaikāntika
- (C) Asiddha
- (D) Satpratipakṣa

41. इन्द्रियप्रत्यक्षार्थवाद म्हणजे असा दृष्टिकोन की भौतिक विषय असतात वेदनदत्तांच्या :

- (A) सत्ताशास्त्रीय रचना
- (B) अध्यात्मिक रचना
- (C) तार्किक रचना
- (D) भौतिक रचना

42. हेतू जर फक्त पक्षावर रहात असेल, सपक्षावर किंवा विपक्षावरही रहात नसेल, तर खालील हेत्वाभास केला जात असतो :

- (A) साधारण अनैकांतिक
- (B) असाधारण अनैकांतिक
- (C) असिद्ध
- (D) सत्प्रतिपक्ष

43. The various theories of punishment

differ regarding :

(A) Whom to punish

(B) Why to punish

(C) How to punish

(D) When to punish

44. According to Zarathushtra, God has

these many sacred powers :

(A) Two

(B) Seven

(C) Eight

(D) Six

43. शिक्षेच्या विविध उपपत्ती पुढील बाबतीत

एकमेकांपासून वेगळ्या पडतात :

(A) कोणास शिक्षा द्यावी

(B) का शिक्षा करावी

(C) कशी शिक्षा करावी

(D) कधी शिक्षा द्यावी

44. झरथुस्ट्रांच्या मते ईश्वराजवळ इतक्या पवित्र शक्ती

आहेत :

(A) दोन

(B) सात

(C) आठ

(D) सहा

45. The view that memory is central to personal identity was upheld by :

- (A) Hobbes
- (B) Locke
- (C) Hume
- (D) Kant

46. Utilitarianism has another distinguishing character besides hedonism, namely :

- (A) Teleology
- (B) Deontology
- (C) Biologism
- (D) Altruism

45. स्मृति ही व्यक्तीच्या तदेवतेमध्ये मध्यवर्ती असते

असा विचार यांनी मांडला :

- (A) हॉब्स
- (B) लॉक
- (C) ह्यूम
- (D) कांट

46. सुखवादाशिवाय उपयुक्ततावादाचे अन्य लक्षण हे आहे :

- (A) प्रयोजनवाद
- (B) कर्तव्यवाद
- (C) जीवशास्त्रवाद
- (D) परसुखवाद

47. According to Sankarācārya , God is :

- (A) Only a material cause of the world
- (B) Only an efficient cause of the world
- (C) Both material and efficient cause of the world
- (D) asamavāyi cause of the world

48. The prasthānatrayī of vedānta - system consists of :

- (A) Upaniṣadas, Smṛtis and Purāṇas
- (B) Saṁhita, Āraṇyaka and Upaniṣadas
- (C) Upaniṣadas , Brahmasūtra and the Gītā
- (D) Brahmasūtra , the Gītā and Bhāgavatapurāṇa

47. शंकराचार्याच्या मते ईश्वर हा :

- (A) जगाचे फक्त उपादान कारण आहे.
- (B) जगाचे फक्त निमित्त कारण आहे.
- (C) जगाचे उपादान आणि निमित्त कारण दोन्हीही आहे.
- (D) जगाचे असमवायि कारण आहे.

48. वेदांतदर्शनाच्या प्रस्थानत्रयीत यांचा अंतर्भाव होतो :

- (A) उपनिषदे, स्मृति व पुराणे
- (B) संहिता, आरण्यक व उपनिषदे
- (C) उपनिषदे, ब्रह्मसूत्रे व गीता
- (D) ब्रह्मसूत्र, गीता व भागवतपुराण

49. According to 'Quran' the total number of Nabis is :

(A) 26

(B) 28

(C) 27

(D) 25

50. For Husserl the constitution of an intentional object as an object across different perceptual acts requires the following form of consciousness :

(A) Cognitive

(B) Subjective

(C) Temporal

(D) Spatial

49. कुराणानुसार नबींची एकूण संख्या ही आहे :

(A) 26

(B) 28

(C) 27

(D) 25

50. हुसेलसाठी सविषयक विषयास विविध प्रत्यक्षज्ञानात्मक कृतींमधून विषय म्हणून घडविण्यासाठी जाणिवेचा हा आकृतिबंध आवश्यक आहे :

(A) ज्ञानात्मक

(B) व्यक्तिनिष्ठ

(C) कालात्मक

(D) अवकाशात्मक

51. According to Rāmānuja Brahman

has :

- (A) No qualities
- (B) Human-like qualities
- (C) All and only good qualities
- (D) Mostly good qualities but a few bad qualities

52. According to Hinduism the ultimate

goal of human life is :

- (A) Dharma
- (B) Artha
- (C) Kāma
- (D) Mokṣa

51. रामानुजांच्या मते ब्राह्मणात :

- (A) कोणतेच गुण नाहीत
- (B) मानवसदृश गुण आहेत
- (C) सर्व आणि फक्त चांगलेच गुण आहेत
- (D) बहुतेक सर्व चांगले पण काही वाईट गुण आहेत

52. हिंदू परंपरेनुसार मानवी जीवनाचे अंतिम ध्येय

हे आहे :

- (A) धर्म
- (B) अर्थ
- (C) काम
- (D) मोक्ष

53. For Aristotle, a Universal is :

- (A) a property
- (B) an entity
- (C) a concept
- (D) a name

54. Prapatti as the path to liberation was
advocated by :

- (A) Madhvācārya
- (B) Nimbārkaācārya
- (C) Vallabhācārya
- (D) Rāmānujācārya

53. अरिस्टॉटलच्या मतानुसार सामान्य हे.....
आहे.

- (A) गुणधर्म
- (B) वस्तू
- (C) संकल्पना
- (D) नाम

54. प्रपत्ति या मोक्षमार्गाचा पुरस्कार केला होता :

- (A) मध्वाचार्यानी
- (B) निम्बार्काचार्यानी
- (C) वल्लभाचार्यानी
- (D) रामानुजाचार्यानी

55. For Aristotle, form or structure is determined by :

- (A) Composition
- (B) Quality
- (C) Function
- (D) Quantity

56. "Women must always be honoured and respected by father, brothers, husband and brother-in-law. Who desire their welfare." This statement is made by :

- (A) Manu
- (B) Gandhi
- (C) Tilak
- (D) Vivekananda

55. अरिस्टॉटलच्या अनुसार आकृतिबंध अथवा संरचना याद्वारे ठरते :

- (A) समूह
- (B) गुण
- (C) कार्य
- (D) परिमाण

56. "पिता, भाऊ, पती आणि दिर यांकडून अशा स्त्रीचा नेहमीच सन्मान आणि आदर झाला पाहिजे, जी त्यांच्या कल्याणाची कामना करते." हे विधान यांनी केले आहे.

- (A) मनु
- (B) गांधीजी
- (C) टिळक
- (D) विवेकानंद

57. Who rejects the Enlightenment prejudice against prejudice ?

- (A) Gadamer
- (B) Habermas
- (C) Ricoeur
- (D) Husserl

58. "We may understand by metaphysics.....the effect to comprehend the universe, not simply piecemeal or by fragments but somehow as a whole." This statement can be attributed to :

- (A) Bradley
- (B) Aristotle
- (C) Aquinas
- (D) Schopenhauer

57. पूर्वग्रहाविरोधातील प्रबोधनकालीन पूर्वग्रह कोणी नाकारला ?

- (A) गॅडामर
- (B) हेबरमास
- (C) रिकर
- (D) हुसेल

58. "सद्वस्तुमीमांसेचा अर्थ आपण असा लावू शकतो.....विश्वाचे आकलन करण्याचा प्रयत्न, केवळ खंडशः अथवा तुकड्यांनी नव्हे परंतु कोणत्यातरी प्रकारे साकल्याने." हे विधान यांनी केलेले आहे :

- (A) ब्रॅडले
- (B) अ‍ॅरिस्टॉटल
- (C) अ‍ॅक्वायनस
- (D) शॉपेनहॉवर

59. Nyāya-vāiseṣikas recognise these number of Padārthas :

- (A) Five
- (B) Six
- (C) Seven
- (D) Eight

60. Total number of Tirthankaras in Jainism are :

- (A) 21
- (B) 20
- (C) 24
- (D) 18

61. Vallabhācārya's path towards liberation is called :

- (A) Karmamārga
- (B) Puṣṭimārga
- (C) Bhaktimārga
- (D) Prapattimārga

59. न्याय-वैशेषिकांनी इतके पदार्थ स्वीकारले :

- (A) पाच
- (B) सहा
- (C) सात
- (D) आठ

60. जैनधर्मातील तीर्थकरांची एकूण संख्या आहे :

- (A) 21
- (B) 20
- (C) 24
- (D) 18

61. वल्लभाचार्यांनी सांगितलेला मुक्तिमार्ग म्हटला जातो :

- (A) कर्ममार्ग
- (B) पुष्टिमार्ग
- (C) भक्तिमार्ग
- (D) प्रपत्तिमार्ग

62. Samavāya relation does not subsist
between :

- (A) Anuyogin-Pratiyogin
- (B) Dravya-Guṇa
- (C) Jāti and Vyakti
- (D) Avayava and Avayavi

63. According to Hume, cause and effect
are not related through :

- (A) Logical necessity
- (B) Constant conjunction
- (C) Association of ideas
- (D) Antecedence of events

62.यांच्यात समवाय संबंध नसतो.

- (A) अनुयोगिन्-प्रतियोगिन्
- (B) द्रव्य-गुण
- (C) जाति आणि व्यक्ति
- (D) अवयव आणि अवयवी

63. ह्युमच्या मते, कारण व कार्य यांच्याद्वारे संबंधित
नसतात :

- (A) तार्किक अनिवार्यता
- (B) कायम संयोग
- (C) कल्पनांचे साहचर्य
- (D) घटनांचे पूर्ववर्तित्व

64. The number of Pramāṇas accepted by Sāṃkhya is :

- (A) Two
- (B) Three
- (C) Four
- (D) Five

65. The relation between two separables and that between two inseparables respectively are called in Nyaya-Vaiśeṣikas as :

- (A) Tadutpatti and Tādātmya
- (B) Samyoga and Samavāya
- (C) Pṛthaksiddhi and Aprthaksiddhi
- (D) Bheda and Abheda

64. सांख्यदर्शनाने स्वीकारलेल्या प्रमाणांची संख्या आहे :

- (A) दोन
- (B) तीन
- (C) चार
- (D) पाच

65. दोन विभाज्ये व दोन अविभाज्ये यांच्यातील संबंधास न्याय-वैशेषिकमतानुसार अनुक्रमे असे म्हणतात :

- (A) तदुत्पत्ती आणि तादात्म्य
- (B) संयोग आणि समवाय
- (C) पृथक्सिद्धि आणि अपृथक्सिद्धि
- (D) भेद आणि अभेद

66. The validity of a deductive argument is determined by its :

- (A) Truth of its premises
- (B) Truth of its conclusion
- (C) Form
- (D) Content

67. The subject term of the conclusion of a categorical syllogism is called :

- (A) Middle term
- (B) Major term
- (C) Minor term
- (D) Negative term

66. नैगमनिक युक्तिवादाची युक्तता ही.....

ने निर्धारित केली जाते.

- (A) त्याच्या आधारविधानांच्या सत्यतेने
- (B) त्याच्या निष्कर्षाच्या सत्यतेने
- (C) त्याच्या आकाराने
- (D) त्याच्या आशयाने

67. निरूपाधिक संविधानाच्या निष्कर्षाच्या उद्देशपदास म्हणतात.

- (A) मध्यपद
- (B) साध्यपद
- (C) पक्षपद
- (D) नकारार्थीपद

68. The attributes of validity and invalidity can belong only to :

- (A) deductive arguments
- (B) inductive arguments
- (C) deductive and inductive arguments both
- (D) propositions

69. The relation of contradiction exists between.....

- (A) 'I' and 'O' propositions
- (B) 'A' and 'E' propositions
- (C) 'A' and 'I' propositions
- (D) 'E' and 'I' propositions

68. युक्तता आणि अयुक्तता हे गुणधर्म फक्तलागू होतात.

- (A) नैगमनिक युक्तिवादाला
- (B) वैगमनिक युक्तिवादाला
- (C) नैगमनिक आणि वैगमनिक या दोनही युक्तिवादांना
- (D) विधानांना

69. व्याघात हा संबंध असतो या विधानांत :

- (A) 'I' आणि 'O' विधानांत
- (B) 'A' आणि 'E' विधानांत
- (C) 'A' आणि 'I' विधानांत
- (D) 'E' आणि 'I' विधानांत

70. A proposition is :

- (A) Neither true nor false
- (B) Either true or false
- (C) Both true and false
- (D) Valid and invalid

71. Existence of Dik can be established according to Nyāya-Vaiśeṣikas on the basis of :

- (A) Perception of things in space
- (B) Intuition of spatial distances
- (C) Linguistic usages such as 'to the east'.
- (D) Reference in the Vedas

70. विधान म्हणजे :

- (A) जे सत्यही नसते किंवा असत्यही नसते
- (B) एकतर सत्य असते किंवा असत्य असते
- (C) जे सत्य आणि असत्य दोन्हीही असते
- (D) जे युक्त आणि अयुक्त असते

71. न्याय-वैशेषिक मतानुसार दिक् चे अस्तित्व याच्या आधारावर सिद्ध करता येते :

- (A) अवकाशातील वस्तूंचे प्रत्यक्ष
- (B) अवकाशातील अंतराविषयीची अंतःप्रज्ञा
- (C) 'च्या पूर्वोक्ते' या सारखे भाषिक प्रयोग
- (D) वेदांमधील संदर्भ

72. According to Advaita Vedānta , the

Pramāṇas are :

- (a) Ultimately real
- (b) Empirically real
- (c) Ultimately unreal
- (d) Empirically unreal

Codes :

- (A) Only (a) is true
- (B) Both (b) and (c) are true
- (C) Both (a) and (d) are true
- (D) only (b) is true

73. Buddhists accept the following classification of anūmāna based on the kinds of connection between Hetu and Sādhya :

- (A) Svārthānumāna and Parārthānumāna
- (B) Pūrvavat, Seṣavat and Sāmānyatodṛṣṭa
- (C) Śādharmyavat prayoga and Vaidharmyavat prayoga
- (D) Kāryānumāna and Svabhāvānumāna

72. अद्वैत वेदांताच्यानुसार प्रमाणांची ही :

- (a) परमार्थतः सत्य
- (b) व्यवहारतः सत्य
- (c) परमार्थतः असत्य
- (d) व्यवहारतः असत्य

संकेतांक :

- (A) फक्त (a) सत्य आहे
- (B) (b) आणि (c) सत्य आहेत
- (C) (a) आणि (d) सत्य आहेत
- (D) फक्त (b) सत्य आहे

73. बौद्धांनी हेतू आणि साध्य यांच्यातील संबंधाच्या प्रकारांच्या आधारे खालील वर्गीकरण स्वीकारले आहे :

- (A) स्वार्थानुमान आणि परार्थानुमान
- (B) पूर्ववत्, शेषवत् आणि सामान्यतोदृष्ट
- (C) साधर्म्यवत् प्रयोग आणि वैधर्म्यवत् प्रयोग
- (D) कार्यानुमान आणि स्वभावानुमान

74. Indubitable knowledge of Vyāpti is questioned by the following system :

- (A) Cārvāka
- (B) Buddhism
- (C) Jainism
- (D) Sāṃkhya

75. According to Jainism, Jīva is :

- (A) only eternal
- (B) only non-eternal
- (C) both eternal and non-eternal
- (D) non-existent

74. खालील दर्शनाने व्याप्तीच्या संशयातील ज्ञानाबाबत प्रश्न उपस्थित केला आहे :

- (A) चार्वाक
- (B) बौद्ध
- (C) जैन
- (D) सांख्य

75. जैन मतानुसार जीव असा आहे :

- (A) केवल नित्य
- (B) केवल अनित्य
- (C) नित्य आणि अनित्य दोन्हीही
- (D) अस्तित्वात नसलेला

AUG-12315-III

ROUGH WORK